

No. 141. INLANDSCH ONDERWIJS. — *Kweekelingen voor het inlandsch onderwijs te Soerakarta. — Vacantiën.*

B. 5 December 1852 no. 4. Vervallen door het Reglement voor die kweek-school (Bb. no. 1834). Die kweekschool is later overgebracht naar Magelang maar bij St. 1884 no. 221 opgeheven

No. 145. KERKGEBOUWEN. — *Wat moet worden in acht genomen bij verzoeken aan de Regeering om fondsen beschikbaar te stellen voor het oprichten van kerkgebouwen.*

B. 22 Maart 1857 No. 11.

Vervallen door Bijblad no. 4816.

No. 146. HOUTWERKEN. — *Maatregelen om te voorzien in de behoefte aan masthout in Nederlandsch-Indië.*

B. 15 April 1857 no. 3. Opgenomen onder St. 1857 no. 55a.

No. 147. CORRESPONDENTIE. — *Ongefrankeerde pakketten en brieven gericht aan den Koning of aan den Gouverneur-Generaal dan wel aan eenig departement van algemeen bestuur in Nederland of Nederlandsch-Indië.*

BEKENDMAKING van den Algemeenen Secretaris.

Uit Nederlandsch-Indië worden herhaaldelijk aan het Opperbestuur in Nederland verzonden pakketten, inhoudende requesten over particuliere belangen en reclames.

De ondergeteekende vindt zich dientengevolge gelast de gemeente opmerkzaam te maken, dat pakketten en brieven gericht aan den Koning of aan eenig departement van algemeen bestuur in Nederland, met den overlandpost verzonden wordende, niet vrij zijn van briefport.

De afzenders worden derhalve gewaarschuwd zich voor schade te dezen aanzien te wachten, vermits zoodanige pakketten en brieven niet meer *ongefrankeerd* in Nederland zullen worden aangenomen.

Eenzoo zullen in Nederlandsch-Indië bij het hoofdbestuur niet meer worden ontvangen *ongefrankeerde* pakketten en brieven, met den overlandpost aangebracht, tenware uit het opschrift op het adres blijke, dat die handelen over dienstzaken en dat de afzender de qualiteit bezit om met het bestuur over dienstzaken in briefwisseling te treden.

De Algemeene Secretaris,

(w. g.) C. VISSCHER.

Deze bekendmaking is opgenomen in de Javasche Courant van 22 Maart 1851 no. 24, en nader in herinnering gebracht in die van 15 April 1857 no. 30.

No. 148. OVEREENKOMSTEN met de inlandsche bevolking. — *Aanvang en voortzetting van nuttige ondernemingen en bedrijven van nijverheid. — (Staatsblad 1838 no. 50).*

Er is voorgesteld om onder de bepalingen vervat in het Staatsblad van 1838 no. 50, na de expiratie van hetzelfde te verlengen een contract van huur en verhuur van woeste gronden, van hetwelk twee Chineezzen de eigendom bezatten.

De meening, bij het voorstel genit, dat de publicatie van 25 December 1836 (Staatsblad no. 50) in casu van toepassing zou zijn, is niet gedeeld.

Bij die publicatie is geen sprake van het aangaan van overeenkomsten met de inlandsche bevolking tot het huren van gronden.

Bij dezelve is slechts bepaald, dat tot het aanvangen en voortzetten van nuttige ondernemingen en bedrijven van nijverheid, bij voortduring overeenkomsten met de inlandsche bevolking kunnen worden aangegaan en wel met de oudsten en voornaamsten der desa's, zoo tot het bebouwen van gronden, het leveren van bijzondere voortbrengselen, van bouwstoffen, van afpak- en vervoermiddelen, als tot het verleen van persoonlijke diensten.

Zij zet dus vooruit dat de grond worde bearbeid door de bevolking van de desa's waartoe hij behoort, en dat slechts de levering van de vruchten van den arbeid door de te sluiten overeenkomsten kan verkregen worden, maar geenszins de tijdelijke beschikking over den grond met het doel om dien door andere, niet tot de betrokkene desa's behorende personen, productief te maken.

Eene toetreding tot het voorstel zou bovendien zijn geweest in strijd met de beginselen ten aanzien van vestiging van Chineezen in de binnenlanden buiten de hoofdplaatsen der residentien, regentschappen en districten en niet onder toezicht van hoofden van hunne eigene natie (Staatsblad 1835 no. 37, art. 81 van Staatsblad 1836 no. 48 en Staatsblad 1846 no. 24). (Missive van den fung. Algemeenen Secretaris van 25 April 1853 no. 984).

Zie hierbij St. 1900 No. 240 (Regelen volgens welke verhuur van grond door inlanders aan niet-inlanders geschieden kan,) ter uitvoering van welk Staatsblad de noodige voorschriften zijn uitgevaardigd bij Bijblad no. 5520.

No. 149. CONSULAIRE AGENTEN. — (*Consuls-generaal, consuls, vice-consuls, enz.*). — *Inzending van akten of besluiten van toelating.*

CIRCULAIRE aan den hoofden van gewestelijk bestuur, in wier gebied havens bestaan voor den algemeenen handel opengesteld.

No. 19a.

Batavia, den 4den Januari 1857.

Ingevolge der dusver door Nederland met vreemde mogendheden gesloten overeenkomsten ¹⁾ tot toelating van consulaire agenten (consuls-generaal, consuls, vice-consuls, enz.) in de havens van Nederlandsch-Indië, zijn de benoemde consuls gehouden om, alvorens tot de uitoefening der consulaire functien te worden toegelaten, een daartoe door de Nederlandsche aan hunne regeering af te geven afschrift der akte of van het Koninklijk besluit van exequatur van hunne benoeming, ter mede-onderteekening door den Gouverneur-Generaal, aan te bieden.

Bij het geven van uitvoering aan die akten en besluiten is het noodig, dat het Gouvernement kennis drage van den *voet waarop* aan de erkenning en toelating gevolg is te geven, namelijk of de benoemden vallen in de termen van „vreemde onderdanen”, „handeldrijvende vreemdelingen” of „Nederlandsche onderdanen”.

Mitsdien wordt UwEG. bij deze, namens den Gouverneur-Generaal uitgenoodigd, om bij de inzending van zoodanige akten of besluiten van toelating, telkens ook het bericht te voegen, in welke der drie evengemelde categoriën de benoemde consulaire agent gerangschikt behoort te worden.

¹⁾ Opgenomen in het Staatsblad van N. I. van 1855 no. 54, 65, 66 en van 1856 no. 71, 72, 73.

Omtrent de inning der kosten op die akten van exequatur vallende, en welke voor eenen vreemden onderdaan slechts bedragen die van het Nederlandsche zegel ad 69 cents, en voor de twee andere categoriën te vermeerderen zijn met een bedrag van f 25 voor leges, bij het Ministerie van Buitenlandsche zaken over te storten, zullen UwEG. nadere aanwijzingen geworden ¹⁾.

De 1e Gouvernements-Secretaris,
(w. g.) A. LOUDON.

No. 150.

RECHT VAN VERBLIJF. — *Gepensionneerde of gegageerde civiele en militaire landsdienaren. — Betaalbaarstelling van hun pensioen of gagement.*

Missive van den 1en Adjunct-Secretaris van het Gouvernement van 8 Juli 1853 no. 1529. Vervallen door art. 9 van St. 1861 no. 40, terwijl ook gepasporteerde militairen geen vergunning tot inwoning meer noodig hebben. Zie Bb. no. 2690.

No. 151.

INLANDSCHE VORSTEN EN HOOFDEN. — *Voorstellen of adviezen tot vervolging in rechten. — Aanwijzing van adviseurs.*

CIRCULAIRE van den 1en Gouvernements-Secretaris aan de hoofden van gewestelijk bestuur op Java (die van Soerakarta en Djokjakarta uitgezonderd),

No. 1059.

Batavia, den 24sten April 1857.

De Gouverneur-Generaal verlangt, dat voortaan voorstellen of adviezen tot vervolging in rechten van inlandsche grooten en hoofden, bedoeld in art. 4 van het Reglement op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie in Nederlandsch-Indië, worden ingediend door tusschenkomst van het hoofd van bestuur in het gewest alwaar is gevestigd de raad van justitie voor welken de betrokkene moet terecht staan, ten einde door dezen hoofdambtenaar worden voorgedragen twee inlandsche hoofden, om overeenkomstig art. 131, tweede lid, van het aangehaald reglement te worden geraadpleegd.

Daartoe gelast, heb ik de eer UwEG. aan te bevelen bij voorkomende gelegenheid bovenbedoeld voorschrift te willen in acht nemen.

De 1e Gouvernements-Secretaris,
(w. g.) A. LOUDON.

No. 152.

SCHUTTERIJEN. — *Officieren. — Verhooging van titulair rang. — Vergunning tot het dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen.*

Er is een onderzoek ingesteld naar de regelen welke in Nederland worden gevolgd voor de behandeling van verzoeken van schutterofficieren, om, bij hun ontslag, verhooging van titulair rang te erlangen en vergunning te bekomen tot het dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen.

Het is gebleken dat aan de schutterofficieren aldaar, bij hun ontslag uit den

¹⁾ Bij de missive van den 1en Gouvernements-Secretaris van 2 Juni 1857 no. 1414 is de Directeur van Financiën verzocht de hoofden van gewestelijk bestuur met de wijze van inning dezer kosten bekend te maken.

Zie hierbij Bb. no. 848.

dienst of na reeds vroeger den dienst te hebben verlaten, geen hoogere rangen worden verleend en alle daartoe strekkende verzoeken steeds zijn afgewezen. De vergunning tot het blijven dragen, na verkregen eervol ontslag, van den uniform der schutterij, met de onderscheidingsteekenen aan den werkelijk bekleeden rang verbonden, is afhankelijk van den volbrachten diensttijd. Naar den aangenomen regel worden de daartoe strekkende verzoeken van hen die slechts bij de plaatselijke schutterij hebben gediend alleen dan ingewilligd, wanneer de diensttijd van vijftien jaren is volbracht, en die van zoodanige officieren die niet enkel bij de plaatselijke schutterij maar tevens bij de voormalige mobiele schutterij te velde hebben gediend, wanneer hun actieve diensttijd tien jaren heeft overschreden.

Ook met betrekking tot gevallen welke zich in Nederl.-Indië voordoen, worden deze regelen door het Indisch Bestuur toegepast, dat evenwel zoodanige aanvragen van schutterofficieren onderwerpt aan de beslissing van het Opperbestuur, in navolging van den regel te dien aanzien aangenomen voor de officieren van het leger (Besluiten van 29 Juni no. 5, 13 Juli 1854 no. 12 en 21 Juli 1856 no. 25).

Zie omtrent het blijven dragen van den uniform en de onderscheidingsteekenen St. 1863 no. 110.

No. 153. NATURALISATIE. — *Verzoeken om brieven van naturalisatie. Bijlagen (geboorteakten).*

Missive ten Gouvernements-Secretaris 24 December 1856 No. 2530 en 17 Maart 1857 No. 639. Vervallen.

Zie Bijblad no. 4771.

No. 154. CORRESPONDENTIE met het Gouvernement. — *Wat moet worden in acht genomen bij het indienen van eenigszins uitgebreide geschriften?*

CIRCULAIRE van den Algemeenen Secretaris aan alle departementen, colleges, plaatselijke autoriteiten en ambtenaren in Ned.-Indië.

No. 322.

Batavia, den 29en Januari 1849.

Herhaaldelijk wordt het ongerief ondervonden dat, na verloop van eenigen tijd, niet zonder veel moeite de volgorde weder kan gevonden worden van aan het Gouvernement ingediende eenigszins uitgebreide geschriften, en dat niet met zekerheid kan worden uitgemaakt welke bijlagen bij dezelve zijn overgelegd.

In voldoening aan de mij gegevene bevelen, heb ik mitsdien de eer alle departementen, colleges, plaatselijke autoriteiten en ambtenaren in Nederlandsch-Indië te verzoeken:

de bladzijden van alle geschriften, uit meer dan één vel bestaande, van volgnummers te voorzien;

op den kant dier bladzijden, met een nummer of eene letter aan te duiden elke overgelegde bijlage, en

op elke bijlage aan te teekenen, den dag en het nummer of de letter van het geschrift bij hetwelk die bijlage is overgelegd.

De Algemeene Secretaris,
(w. g.) C. VISSCHER.

No. 155. TELEGRAFIE. — *Bepaling betreffende het snoeien en afkappen der boomen langs de wegen.*

B. 17 Mei 1857 no. 2. Vervallen door art. 14 van St. 1876 no. 257.

No. 156. RECHT VAN VERBLIJF. — *Behandeling van verzoeken van militairen om paspoort in Ned.-Indië.*

CIRCULAIRE van den Algemeenen Secretaris van 2 Januari 1852 no. 8 aan de hoofden van gewestelijk bestuur op en buiten Java. Vervallen doordat gepasporteerde militairen geen vergunning tot inwoning meer noodig hebben. Zie Bb. no. 2690.

No. 157. REGLEMENT op de uitoefening der politie, de burgerlijke rechtspleging en de strafvordering onder de inlanders en daarmede gelijkgestelde personen op Java en Madoera.
Beschouwingen over de wijze van toepassing van hetzelfde.

Door een hoofd van gewestelijk bestuur is bij herhaling geklaagd over de omslachtigheid der rechtspleging volgens de voorschriften van het Reglement op de uitoefening der politie, de burgerlijke rechtspleging en de strafvordering onder de inlanders en daarmede gelijkgestelde personen op Java en Madoera.

De Procureur-Generaal bij het Hooggerechtshof van N.-I. heeft niet kunnen toestemmen dat die klachten gegrond zouden zijn, en is bij gelegenheid van zijn rapport ter zake in eenige beschouwingen getreden, welker bekendheid de Regeering heeft gemeend te zullen kunnen bijdragen tot recht verstand der bedoelde bepalingen.

Aan de hoofden van gewestelijk bestuur op Java zijn in der tijd die beschouwingen medegedeeld (Besluit 23 Juli 1854 no. 5).

ZAKELIJK EXTRACT.

Het Inlandsch Reglement is gemaakt met de bedoeling dat menschen zonder opvoeding, zonder kennis van wetten, zonder hulp van praktijks en zonder schrifturen of kosten, in geringe zaken hun recht zouden kunnen doen gelden.

Die bedoeling tot vereenvoudiging is door het geheel Inlandsch Reglement duidelijk te bespeuren.

Wordt de rechtspleging desnietteenstaande omslachtig en langwielig, dan ligt dit aan eene onjuiste nitlegging der wet.

Het vorenstaande blijkt duidelijk, wanneer men het Reglement voor den inlander doorloopt en daarbij op de aaneenschakeling daarvan let.

Art. 110 vergunt aan een ieder, die niet schrijven kan, in persoon zijne vorderingen bij den Regent mondeling in te dienen.

Art. 120. Wanneer de Landraad in hooger beroep over eenige zaak oordeelt, verschijnen partijen ten gevolge van eene eenvoudige *aanzegging*.

Art. 127. Een ieder die niet kan schrijven is gerechtigd zijne vorderingen voor den Landraad mondeling aan den Resident op te geven.

Hij heeft voor geen deurwaarder te zorgen, want zijne tegenpartij draagt kennis van de zaak door eenvoudige *aanzegging* (art. 128).

De eischer heeft hierbij voor niets te zorgen, aangezien de Resident of President van den Landraad dit voor hem doet.

Art. 129. Nadat het antwoord is ingekomen, indien dit gedaagde verkiest, compareeren partijen weder op eenvoudige *aanzegging*.

De zaak wordt vervolgens afgedaan, zonder dat het noodig is eenige schritten op te maken of termijnen te verleenen.

Zoo daarbij pleidooien in de Hollandsche taal geschieden of nutteloos gerekt worden, is dit de schuld niet van het reglement, maar van de rechtbank die dit toelaat.

Art. 134. Geeft aan den President de bevoegdheid om als bemiddelaar tusschen partijen op te treden. Zoo daarbij een tolk te pas komt is het alleen om mondeling in het Maleisch op te geven hetgeen eene der partijen in eene andere taal zegt.

Translaten in de *Nederduitsche* taal zijn evenmin mondeling als schriftelijk vereischt.

Art. 183. Wanneer een vonnis in tegenwoordigheid van partijen is uitgesproken geldt dit voor beteekening, en anders wordt hetzelfde eenvoudig *aangezegd*. Art. 186 bepaalt welke kosten mogen worden gemaakt.

De executie van vonnissen is weder eenvoudig. De winnende partij doet daartoe mondeling verzoek. Het is wederom de president van wien de last uitgaat om hetzelfde ten uitvoer te leggen. De winnende partij behoeft daartoe evenmin eenen deurwaarder als eenen praktizijn op te zoeken.

Het verzet tegen de executie geschiedt op eene even eenvoudige wijze.

Het overbrengen in gijzeling kan weder op mondeling verzoek van partij plaats vinden, op schriftelijken last van den President van den Landraad. (Zie art. 201, 204 en 206 *ibidem*).

Zelfs uit het no. 6 van art. 239 van het Inlandsch Reglement en art. 204 van het Reglement op de rechterlijke organisatie en het beleid der justitie blijkt, dat het nimmer de bedoeling is geweest om de tusschenkomst van Europeesche deurwaarders noodzakelijk te maken, of de voor hen bestaande voorschriften bij den Landraad verplichtend te maken.

Bedenkingen van omslachtigheid blijken ongegrond te zijn, wanneer men de aangehaalde artikelen of eenig ander gedeelte van het reglement naleest.

Keurt men af dat partijen niet rechtstreeks mogen dagvaarden, maar dat dit gaat door tusschenkomst of op last van den Resident? Dit is juist het kenmerk van het Inlandsch Reglement, dat iemand, die de middelen mist om eene dagvaarding te doen afdaan, daarin te gemoet wordt gekomen.

Keurt men af of vindt men zelfs tegenstrijdigheid, dat sommige stukken eerst worden vertolkt en daarna nog inzage daarvan wordt verleend?

In de eerste plaats kan het noodig zijn om een stuk in de Hollandsche taal opgemaakt, voor den inlandschen debiteur te vertolken, en later van andere Maleische stukken inzage te geven.

Er is overigens niets vreemds en vooral niets tegenstrijdigs in, dat één en hetzelfde stuk, eerst mondeling wordt vertaald en later daarvan inzage gegeven, bij voorbeeld om de materiele echtheid van handteekeningen of juistheid van cijfers te verifiëren.

Even onjuist is de afkeuring van art. 200, dat een gewezen vonnis na pronuntiatio nogmaals door den President moet worden voorgehouden, vóór de tenuitvoerlegging.

Deze aanzegging of voorhouding treedt in de plaats van omslachtige vormen der Europeesche wetgeving.

Klaagt men over den omslag der procedure voor den Resident gevoerd, alleen

rechtsprekende in zaken van overtreding, krachtens art. 108 der Rechterlijke Organisatie?

Maakt men bij die procedure omslag, dan ligt die omslag niet in de wet maar in de wijze van toepassing.

Men spreekt van den omslag eener voorloopige instructie, van voorloopige verhooren, van het tot drie malen toe oproepen van getuigen en beklaagden.

Men kon die personen even goed tienmalen oproepen. Zelfs eene oproeping van beklaagden en getuigen, behalve de comparitie voor den Resident, is niet geoorloofd; zij is tijdroovend voor ambtenaren, vexatoire voor getuigen en beklaagden en in strijd met de reglementen.

Iedere klacht kan schriftelijk ingezonden worden. Geschiedt zij mondeling, dan zal zij bijna altoos in weinige regelen in schrift kunnen gebracht worden.

Indien daaruit niet genoegzaam blijkt van de ten laste gelegde daadzaken, of de te hooren getuigen, kan de ambtenaar met het openbaar ministerie belast, kondschap doen inwinnen, en, zoo hij dit verkiest, in schrift brengen.

Het is waar dat op deze wijze ongegronde, onvolledige of onjuiste klachten kunnen voorkomen of de zaak somtijds niet terstond tot klaarheid komen.

Men moet hier echter iets rekenen op het beleid van den ambtenaar van het openbaar ministerie, vooral in zaken die doorgaans duidelijk, eenvoudig en van gering belang zijn.

Betreurt men het gemis van academische opleiding?

Het Inlandsch Reglement heeft die hooge mate van eenvoudigheid beoogd, die eene academische opleiding overbodig maakt. — De grootste fout in deze zaken is juist dat zoo dikwijls rechtsgeleerdheid te onpas bijgebracht wordt, waar men zich aan de eenvoudige voorschriften van het reglement moest houden, namelijk om de zaken van inlanders af te doen volgens hunne gewoonten en hunne begrippen van hetgeen recht en billijk is.

No. 158.

VENDUKANTOREN. — *Wanneer vervalt het crediet voor op vendutie gekochte goederen? — Wanneer is de boete verschuldigd voor niet tijdige betaling? (Art. 24 en 27 van Staatsblad 1819 no. 81.)*

G. B. 20 April 1857 No. 32.

Vervallen door het nieuwe reglement in Stb. 1889 No. 190.

No. 159.

KERKERADEN. — *Verslagen aangaande den toestand der respectieve gemeenten.*

Een der residenten op Java heeft voorgesteld om vast te stellen, dat de verslagen jaarlijks in voldoening aan artikel 24 van het Reglement op het bestuur der Protestantsche Kerk in N.-I. (Staatsblad 1844 no. 34) door de kerkeraden der verschillende Protestantsche gemeenten aan het Kerkbestuur in te dienen, vooraf door die kerkeraden ter inzage zouden worden gezonden aan de betrokken hoofden van gewestelijk bestuur, die van deze toezending zouden moeten doen blijken door de verslagen voor „gezien” te teekenen, enz.

Hierin is niet getreden.

Het jaarlijksch verslag, hier bedoeld, is een zuiver kerkelijk stuk.

Bij het besluit van 30 Juni 1848 no. 11 is de zienswijze van het Opperbestuur omtrent hetzelfde meer bepaaldelijk aan het Bestuur der Protestantsche Kerk

in Nederlandsch-Indië medegedeeld, en daarbij opgemerkt, dat met hetzelfde alleen wordt bedoeld eene stoffelijke en zedelijke statistiek van de onderscheidene gemeenten in Indië, en mitsdien een stuk dat zich niet resumeert in bepaalde voorstellen die ter beslissing staan van het Gouvernement.

Het verslag moet geacht worden te behooren tot de onderwerpen, bedoeld bij het 1e gedeelte van art. 14 van het Reglement op het kerkbestuur, waaruit reeds volgt dat de hoofden van plaatselijk of gewestelijk bestuur, de inzage van het verslag niet behoeven of behoeven kunnen.

Hoewel het eigenaardig is dat alle stukken van kerkeraden waarin bepaalde voorstellen van plaatselijken aard vervat zijn, omtrent welke door het Gouvernement behoort te worden beslist, door intermediair van de hoofden van gewestelijk bestuur worden ingediend, en zooals bij Staatsblad 1845 no. 27 speciaal ten aanzien van die stukken uitdrukkelijk is voorgeschreven, — behoort alle inmenging van de plaatselijke overheid vermeden te worden, waar dit motief niet bestaat (Besluit 2 April 1857 no. 22).

No. 160.

RECHT VAN VERBLIJF. — *Verblijf binnen N.-I. voor gegerde militairen. — Is artikel 2 van het besluit van 11 Maart 1833 no. 5 vervallen door het besluit van 20 Januari 1837 no. 9?*

Missive van den Algemeenen Secretaris van den 11 Augustus 1851 no. 2203. (Algemeene Order van 1851 no. 7 § 3). Vervallen doordat gepaspoorteerde militairen geen vergunning tot inwoning meer noodig hebben. Zie Bb. no. 2690.

No. 161.

CORRESPONDENTIE met het Gouvernement. — *Staten van onbeantwoorde Gouvernementsbesluiten, renvooen en andere dispositiën.*

CIRCULAIRE van den 1en Adjunct-Secretaris van het Gouvernement aan de chefs der departementen van algemeen en gewestelijk bestuur en aan de verschillende colleges en autoriteiten binnen N.-I.

No. 2021.

Batavia, den 19en Juli 1852.

Bij artikel 101 van het vervolg van het Provisioneel Reglement betrekkelijk de inrichting en inzending van onderscheidene staten, periodieke stukken, maandelijksche papieren en verantwoordingstukken, gearresteerd bij besluit van den Commissaris-Generaal van 2 Maart 1828 no. 7, is aan alle colleges, chefs van departementen, gouverneurs, residenten en verdere ambtenaren, wie zulks aangaat, voorgeschreven de maandelijksche inzending van de Algemeene Secretarie van eenen staat van onbeantwoorde Gouvernementsbesluiten, renvooen en andere dispositiën, met opgave der redenen om welke zij niet zijn afgedaan.

Bij besluit van 19 Februari 1848 no. 4 is bepaald, dat bij dien staat ook moeten worden opgenomen de stukken welke ontvangen zijn, tengevolge van het vastgestelde bij resolutie van 3 September 1833 no. 1 (Staatsblad no. 53) met aanbeveling op de betrokkenen, om te zorgen, dat de paar aanleiding dier resolutie ontvangen stukken, althans die welke bijzondere belangstelling verdienen, spoedig komen ter kennis van den Gouverneur-Generaal, hetzij *in originali* dan wel *in afschrift*, bijaldien dezelve nog niet kunnen worden voorzien van consideratiën en advies.

De Gouverneur-Generaal heeft mij opgedragen te uwer kennis te brengen, dat Zijne Excellentie *bijzondere* waarde hecht aan de strikte opvolging der on-

derwerpelijke bepalingen, welke zoo geschikt zijn om eenen onvertraagden gang van den dienst te bevorderen; — dat ter Algemeene Secretarie sedert lang wekelijksche staten van onderhanden stukken worden ingeleverd, zonder een enkel verzuim door ambtenaren die zeer veel werk moeten verrichten; — dat dus, wanneer men elders de maandelijksche staten niet geregeld inzendt, zulks aan niets anders kan worden toegeschreven dan aan gebrekkige regeling van den arbeid, en dat de Gouverneur-Generaal derhalve verzoekt dat de bedoelde staat, *zonder verzuim* op den *eersten* van elke maand afgesloten en met de eerste gewone gelegenheid verzonden worde, ingericht volgens bijgaan model en behoorlijk ingevuld.

Het is overigens de bedoeling, dat wanneer geene Gouvernements aanschrijvingen op den eersten der maand onbeantwoord zijn, een *negatieve* staat ingediend worde.

De 1e Adjunct-Secretaris,
(w. g.) DE WAAL.

Zie Bijbl. 1795.

No. 162. GEWESTELIJK VERSLAG. — *Voorschriften nopens de inrichting daarvan, enz.*

BESLUIT

No. 14. Vrijdag, den 14en November 1823.

In aanmerking zijnde genomen, dat tot dus verre aan de gouverneurs en residenten niet is voorgeschreven geweest, om eenmaal in elk jaar een volledig en algemeen verslag in te zenden, omtrent den staat hunner respectieve gouvernements en residentien;

dat niettemin door sommige residenten jaarlijks een meer of min volledig rapport van dezen aard aan den Gouverneur-Generaal is ingezonden, en dat hierdoor aan denzelven gelegenheid is gegeven, om zich van het belang van zoodanige rapporten meer rechtstreeks te verzekeren;

dat toch door zoodanig algemeen overzicht van belangrijke onderdeelen des ganschen bestuurs gelegenheid wordt gegeven om den gang der zaken in de onderscheidene vakken van administratie aaneengeschakeld na te gaan en om door onderlinge vergelijkingen kennis te krijgen van die punten, welke in het tijdvak van een jaar voortgang hebben gemaakt, stil hebben gestaan, dan wel achteruit zijn gegaan, van de oorzaken die tot deze verschillende omstandigheden aanleiding hebben gegeven, en van de dienstigste middelen om het goede verder te bevorderen en de gebreken te verhelpen;

terwijl bovendien nog hierdoor alleen de mogelijkheid geboren wordt, voor ambtenaren die nieuw in gouverneurs- of residentsposten optreden, om binnen korten tijd bekend te worden met den omvang der zaken aan hunne zorg toevertrouwd, en met die zaken en omstandigheden, die hun aanvankelijk van het hoogste gewicht en van de meeste aangelegenheid moeten zijn;

en eindelijk dat het gemis der bedoelde jaarlijksche verslagen zich reeds meermalen nadeelig heeft doen gevoelen, wanneer de Hooge Regeering van een algemeen standpunt den staat der Indische bezittingen in derzelve ganschen omvang heeft willen beschouwen en in overweging nemen.

Is goedgevonden en verstaan, te bepalen, dat

§ a. een aanvang te nemen met het loopende jaar 1823, de respectieve gouverneurs en residenten, na ommekomst van elk jaar, zullen opmaken een

algemeen jaarlijksch verslag van den staat van hun gouvernement hunne residentie;

- § b. zoodanige residenten, als welke behooren tot de gouvernementen der Makassar's, Makassar (en Malakka) of onder het bestuur (van den gezaghebber) ter Westkust van Borneo (en van het opperhoofd ter Kust Coronado), hunne jaarlijksche verslagen binnen den kortst mogelijken termijn naar gelang der 'gelegenheden, door die hoofdambtenaren nader voor te schrijven, zullen inzenden aan de respectieve gouverneurs, de gezaghebbers en het opperhoofd voornoemd, welke daarvan gebruik zullen maken, en die als bijlagen zullen overleggen, bij het algemeen verslag, hetwelk naar aanleiding van § a. moeten opmaken en aan den Gouverneur-Generaal bij de eerste gelegenheid, die zich zal aanbieden, zullen inzenden;
- § c. alle andere residenten zoowel op Java en Madoera als daar buiten, hun jaarlijksch algemeen verslag zullen opmaken en sluiten vóór ultimo Maart van elk volgend jaar ¹⁾, en hetzelfde vervolgens zonder tijdverzuim zullen verzenden aan den Gouverneur-Generaal; en
- § d. dat door eene circulaire van den Gouverneur-Generaal, aan de onderscheidene gouverneurs en residenten eenige nadere inlichtingen zullen worden medegedeeld, omtrent de wijze, op welke bedoelde algemeen verslagen zullen behooren te worden ingericht.

Extract, enz.

Deze circulaire is van den volgenden inhoud:

Batavia, den 18den November 1823.

Bij § d van mijn besluit dd. 14 dezer no. 14 waarvan u hiernevens een afschrift wordt toegezonden, heb ik mij voorbehouden u eenige nadere inlichtingen mede te deelen, omtrent de wijze, op welke ik verlang dat de algemeen jaarlijksche verslagen, bij dat besluit van de respectieve gouverneurs en residenten gevorderd, zullen worden ingericht.

Het zal u uit den inhoud van dat besluit ongetwijfeld reeds dadelijk voorgekomen zijn, dat, om van de bedoelde verslagen op eene gemakkelijke en geregelde wijze, al het nut te kunnen trekken hetwelk daarvan verwacht mag worden, eene *zooveel mogelijk gelijkvormige* inrichting derzelve allerwenschelijkst is.

De verscheidenheid intusschen van den omvang der werkzaamheden der verschillende gouverneurs en residenten, van den aard der cultures welke binnen hunne grenzen worden aangetroffen, van de takken van nijverheid op welke de bevolking zich toelegt, van de landsgestichten en gebouwen, enz., maakt het niet wel mogelijk en zelfs onraadzaam, om eenig vast formulier voor dit werk op te geven, daar men op die wijze gevaar loopt van op de eene plaats en op een punt veel te omslachtig te zullen zijn, en op de andere plaatsen en voorwerpen geen genoegzamen aandacht te hebben gevestigd.

Ik wensch derhalve dat de aanwijzing eener globale verdeeling van zulk een rapport (die ik hieronder zal laten volgen) niet slechts worde beschouwd als eene uitnoodiging om alleen op de daarbij vermelde rubrieken acht te geven, maar dat, naar aanleiding van de daarbij aangehaalde onderwerpen, die, met en benevens zoodanige andere, als zich buitendien mochten voordoen, in ge-

¹⁾ Nader in herinnering gebracht bij art. 3 der resolutie van 24 December 1833 no. 5, bij de missive van den Alg. Secretaris van 2 Maart 1848 no. 589 en bij het besluit van 3 Februari 1850 no. 2.

leidelijke volgorde, en zooveel mogelijk in het bij het aanstippen dier rubrieken, tot grondslag gelegd verband, door u worden vermeld.

Het geheel zoude dan verdeeld kunnen worden in drie afdeelingen, waarvan zoude bevatten

de eerste Afdeeling, de zaken van het *algemeen bestuur* van het gouvernement of de residentie;

de tweede Afdeeling, het *financieel bestuur*, en

de derde Afdeeling, het *personeel der ambtenaren*;

en zullen alsdan deze afdeelingen gesplitst kunnen worden in de volgende onderdeelen en paragraphen, als:

EERSTE AFDEELING.

Algemeen Bestuur.

A. 1)

a. Inwendige staat van rust en tevredenheid 2);

b. Bevolking; 3)

Vermeerdering of vermindering en bekende of waarschijnlijke oorzaken daarvan.

Huwelijken en sterfgevallen, meerdere of mindere nijverheid, toene-

1) In 1853 zijn de gewestelijke autoriteiten verzocht om onder de *eerste Afdeeling* (Algemeen Bestuur A) en wel tusschen de rubrieken „staat van inwendige rust en tevredenheid” en „bevolking”, eene rubriek „grondgebied” op te nemen, en onder dezelve melding te maken:

a. van de veranderingen, welke het grondgebied door eene andere indeeling of bijvoeging mocht hebben ondergaan;

b. van de meer volledige kennis, welke door opnamen van de *oppervlakte* mocht zijn verkregen (Kabinetscirculaire van 3 Maart 1853 no. 63).

2) Bij de kabinetscirculaire van den Gouverneur-Generaal van N.-I. gedateerd 28 October 1839 no. 181, zijn de plaatselijke autoriteiten uitgenoodigd, om in de jaarlijksche verslagen, onder de rubriek „inwendige staat van rust en tevredenheid” al die bijzonderheden van het verloopende jaar op te nemen, welke zullen geoordeeld worden te kunnen strekken tot eene volledige confection van het voor het Ministerie van Koloniën staatkundig overzicht van N. I.

Ook is bij § 4 der Kabinetscirculaire van 26 September 1853 no. 216 opgemerkt, dat deze rubriek de plaats is voor de aanteekening van alle feiten, betrekking hebbende op de verschillende bestanddeelen der maatschappij, terwijl voorts de hoofden van gewestelijk bestuur in 1855 zijn verzocht, om het *politiek* gedeelte der jaarlijksche verslagen (zijnde het hoofd „algemeene staat van rust en tevredenheid”) van die verslagen te willen *afschieden* en *afzonderlijk aan te bieden*, onder den titel van *Politiek Verslag*. Ter bevordering van volledigheid werd aangegeven, welke onderwerpen zich ter behandeling in zodanig verslag voordoen.

Men raadplege de kabinetsmissive van 1 Augustus 1855 no. 173, volgens welke o. a. de opgaven der bevolking bij het politiek verslag moeten worden gevoegd, volgens de ontleding daar aangegeven en bij de circulaire van den Algemeenen Secretaris van 20 December 1855 no. 2081.

3) Bij de opgaven der bevolking werden zeer uiteenloopende regelen gevolgd. Hoewel de Regeering de tijd nog niet gekomen achtte, om van Nederlandsch-

mende of afnemende welvaart, en bekende of waarschijnlijk oorzaken daarvan, en middelen tot aanmoediging.
Toenemende of verminderende zucht tot weelde.

c. Politie;

Schutterijen.

Djajang-sekars en andere gewapende inlandsche korpsen.

Kruisprauwen.

d. Wegen, rivieren en andere middelen van binnenlandsche communicatie.

Transportmiddelen,

Vrije binnenlandsche circulatie.

e. Waterleidingen;

Middelen tot verbetering.

f. Marktplaatsen;

Prijzen der levensmiddelen, bijzonder van de eerste levensbehoeften, noodzakelijke of nuttige voorzieningen.

g. Posterijen;

h. Staat der landsgebouwen en werken;

i. Kort verslag der verschillende inspectiereizen door den gouverneur of resident, of op zijnen last gedaan.

B.

a. Landbouw; ¹⁾

Soorten van cultuur, vermeerdering of vermindering, en bekende of waarschijnlijk oorzaken daarvan, toereikende of ontbrekende middelen. Middelen tot aanmoediging.

b. Veeveelt;

Vermeerdering of vermindering van de veeveelt, bekende of waarschijnlijk oorzaken daarvan, middelen tot aanmoediging, invoer en uitvoer, binnenlandsche consumtie.

c. Visscherijen;

d. Onderscheidene bedrijven en takken van nijverheid en volksvlucht;

e. Handel;

Indië, ook van de meest bekende gewesten, eene zuivere statistiek der bevolking te ontwerpen, is echter de mededeeling van bijzonderheden, in algemeen zin, aanbevolen geworden. Eene voldoende politieke ontleding van het bevolkingseijfer scheen geleverd te kunnen worden. — Om daartoe te geraken zijn bij den kabinetsbrief van 25 September 1853, no. 214, modellen voorgeschreven, met verzoek om die opgaven op te nemen in het Jaarlijksch Verslag en onder opmerking dat omtrent het leger en de soldatenkinderen die in de kazernen of zogenaamde soldatenkampongs te huis behooren, geene opgaven van de gewestelijke autoriteiten worden verlangd.

Later verzocht de opgaven der bevolking over te leggen bij het Politiek Verslag. (Zie de kabinetsbrief van 1 Augustus 1855 no. 173).

¹⁾ Bij § 6 der kabinetsmissive van 26 September 1853 no. 216 is opgemerkt, dat het gedeelte der verslagen, dat volgens de voorschriften handelen moet over landbouw, en wat verder pleegt verhandeld te worden in het Cultuurverslag, uit de Algemeene Verslagen kan worden weggelaten, omdat de Regeering van dit gedeelte kennis erlangt door middel van het Algemeen Cultuurverslag van den betrokken Directeur.

Vermeerdering of vermindering, bekende of waarschijnlijke oorzaken daarvan, middelen tot aanmoediging.

f. Circulatie van geld;

q. Bosschen;

Werkzaamheden, wijze van betaling en middelen om de lasten der bevolking te verminderen.

Aanplantingen en andere voorzieningen.

C.

a. Schoolwezen;

b. Inlandsche geestelijkheid;

c. Liefdadige gestichten en godshuizen ¹⁾);

d. Armwezen, bedelarij;

e. Justitie en rechterlijke politie en al wat betrekking heeft tot de bedee-
ling des rechts;

f. Misdaden en straffen;

¹⁾ De gewestelijke autoriteiten zijn uitgenoodigd om onder deze rubriek melding te maken van het getal der verpleegde of bedeelde personen. Bij de kabinetscirculaire van 3 Maart 1853 no. 63 is het volgend model voorgeschreven.

Residentie.

S e m a r a n g.

STAAT van de liefdadige instellingen over 18.....

BENAMING der INSTELLINGEN.	Verpleegd of bedeed gedurende 18....				Verpleegd of bedeed op ultimo 18....			
	Christenen.		Onchristenen.		Christenen.		Onchristenen.	
	Voor rekening van		Voor rekening van		Voor rekening van		Voor rekening van	
	het Gouvernment.	anderen.	het Gouvernment.	anderen.	het Gouvernment.	anderen.	het Gouvernment.	anderen.
Binnengestichten.								
R. K. weeshuis.								
Protest. weeshuis.								
Oudemannenhuis.								
Chineesch hospitaal.								
Bedelaarsgesticht.								
Te zamen.								
Buitengestichten.								
Prot. kerkeraad.								
R. K. kerkeraad.								
Commissie tot ondersteuning van behoeftige Christenen								
Te zamen.								
Totaal generaal.								

Semarang, den
De Resident

Toeneming of vermindering der eersten en al of niet toereikendheid
der laatsten, middelen van voorziening.

- g. Gevangnissen;
- h. Kettinggangers;
- i. Bannelingen;
- k. Personen onder het opzicht der politie;
- l. Slavenregister.

D.

- a. Geneeskundige dienst;
- b. Koepokinenting;
- c. Hospitalen.

TWEEDE AFDEELING.

Financieel bestuur.

A.

- a. Landelijke inkomsten;
- b. Verponding;
- c. Verpachte middelen;
- d. Inkomende en uitgaande rechten;
- e. Belastingen van onderscheiden aard;
- f. Koffietuinen;
- g. Het zout.

B.

- a. Comptabiliteit;
- b. Collecte en contrôle;
- c. Verantwoording van 's Lands middelen en goederen;
- d. Pakhuizen en pakhuisadministratie;
- e. Spillages, mingewichten, verliezen, remissien en afschrijvingen.

DERDE AFDEELING.

Personeel der ambtenaren ¹⁾ Europeesche ambtenaren.

A.

- a. Gedrag;
- b. Bekwaamheid;
- c. Bezoldiging.

B.

Inlandsche ambtenaren.

- a. Derzelver genoegzaamheid of ongenoegzaamheid;
- b. Graad van vertrouwen bij hunne minderen;
- c. IJver in de volbrenging hunner verplichtingen.

In den geest dezer globale verdeeling, vertrouw ik, dat het niet moeilijk zal zijn, de indeeling van andere niet vermelde punten te doen plaats hebben, daár, waar zulk meest eigenaardig zal behooren.

Van zoodanige onderwerpen, als welke vreemd zijn aan eenige of meerdere

¹⁾ Nopens het indienen van conduitelijsten zijn nadere voorschriften gegeven bij den kabinetsbrief van den Gouverneur-Generaal van N.-I. dd. 14 November 1837 no. 202, 13 September 1838 no. 123, en de circulaires van den Algemeenen Secretaris van 13 Februari 1852 no. 524, 23 December 1852 La W4 en 16 September 1853 no. 1945 (Bijblad no. 72 en no. 175).

residentiën spreekt het van zelf, dat geene melding wordt gemaakt, tenzij de daarstelling en invoering van dezelve noodig mocht worden geacht.

Het zal geheel met mijnen wensch strokende zijn, dat in deze verslagen, bij het aanwijzen van bestaande gebreken of ongerieven, de maatregelen tot verbetering of verhelping tevens worden voorgedragen. Zulks behoort echter nimmer eene aanleiding te worden tot het uitstellen van voordrachten of rapporten aan het Gouvernement, daar ik integendeel begeer, dat alle zaken steeds op den bestaanden voet bij *afzonderlijke* voordrachten worden behandeld; maar het Algemeen jaarlijksch Verslag, zal eene gepaste gelegenheid geven om sommier den uitslag te vermelden van de maatregelen, tot welke in den loop van het verstreken jaar is besloten, en om, met referte aan datum en nummer der stukken, aan te stippen op welke voorstellen en rapporten aan het Gouvernement ingezonden, nog geene beslissing mocht zijn erlangd.

Ten aanzien van het personeel der Europeesche ambtenaren, verlang ik inzonderheid vermeld te vinden, alle zoodanige informatiën, op grond van welke de Regeering met kennis van zaken zich kunne overtuigen van de aanspraak die zij kunnen maken op bevordering of (onverhoopt) van de redenen, die er zouden kunnen bestaan, om ongeschikte of zich onbehoorlijk van hunne plichten kwijtende personen te verwijderen.

Voor zoover U dit, in sommige gevallen, mocht noodzakelijk voorkomen, kan dit gedeelte van het verslag op den voet der conduitelijsten der officieren bij Zr. Ms. Leger, *secreet*, en des noods, onder eigenhandige aanteekening der heeren gouverneurs en residenten, aan mij worden toegezonden.

Het zal niet ongepast zijn hier aan te merken, dat, voor die residentiën van Java, van welke reeds de statistiek (bij besluit van 27 Juli 1820 no. 1 gevorderd), is ingezonden, het eerste jaarlijksche verslag, eene goede gelegenheid zal aanbieden, om te verbeteren of aan te vullen, wat sedert de inzending van dit werk, abusief of gebrekkig zal zijn bevonden, terwijl die residenten, welke dit werk nog onder handen hebben, voor dit eerste verslag, zich menigwerf aan de statistiek zullen kunnen refereeren, behoudens dat dezelve voor dat tijdstip of te gelijk met het Jaarlijksch Verslag worde ingediend.

Ik verlang eindelijk dat de verslagen, alle ter halve bladzijde worden geschreven, en dat op de onbeschrevene helft van het papier op elke pagina worde vermeld, de rubriek van welke op de wederhelft gehandeld wordt.

Het uitgebreid nut, hetwelk ik mij van dezen maatregel beloof, en het vertrouwen, dat, dit mede door U ingezien wordende, uwe beste pogingen zullen worden aangewend om den uitslag daarvan te bevorderen en te verzekeren, doen mij de billijke hoop voeden dat de termijnen voor de inzending dezer stukken vastgesteld, nauwkeurig zullen worden in acht genomen, en dat mij hierdoor de onaangename verplichting zal worden gespaard van tot zoodanige middelen te komen, welke onvermijdelijk zouden zijn, indien soms door de laakbare onachtzaamheid van eenige weinige personen, veroorzaakt stond te worden, dat van den verdienstelijken arbeid van zoo vele andere ambtenaren geen of geen volledige vrucht zou kunnen worden getrokken.

De secretaris van Staat, Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië,
(w. g.) VAN DER CAPELLEN.

KABINETSCIRCULAIRE van den Gouverneur-Generaal van Ned.-Indië.

Batavia, den 25en October 1851.

No. 183.

Meermalen is opgemerkt en opnieuw is het bij de kennisname der laatste ingekomen gewestelijke jaarverslagen gebleken, dat daarin somtijds wenschelijke verbeteringen worden opgegeven en zelfs bepaalde voorstellen worden gedaan, waartoe deze *verslagen* uit den aard der zaak ten eenemale ongeschikt zijn, terwijl ook zoodanige beschouwingen en voorstellen, somtijds in niet gering getal in een verslag voorkomende, niet kunnen leiden tot een behoorlijk onderzoek, noch tot eene behoorlijke afdoening van zaken.

Ik vind daarin aanleiding, om:

- 1o. ter kennisne van UWED.Gestr. te brengen, dat aan de hierbedoelde beschouwingen en voorstellen in de gewestelijke jaarverslagen over het jaar 1850 voorkomende, geen gevolg zal worden gegeven, — wordende UWED.Gestr. mitsdien uitgenoodigd, om zoodanige punten, welke van genoegzaam belang voorkomen, om bepaaldelijk in overweging te worden gebracht, alsnog afzonderlijk te behandelen, en daaromtrent zoo noodig, afzonderlijke voorstellen te doen.
- 2o. UWED.Gestr. aan te schrijven, om zich voortaan van de behandeling van de hierboven bedoelde punten in de gewestelijke jaarverslagen te onthouden, maar die telkens afzonderlijk te behandelen, naar gelang de behoefte daartoe zal worden gevoeld, en alzoo met die behandeling niet te wachten tot dat de residentieverslagen worden opgemaakt en ingediend.

De Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indië.
(w. g.) DUIJMAER VAN TWIST.

Verder is nog,

1o. voorgeschreven:

- a. om de bijzonderheden, welke in het *algemeen* in de jaarverslagen worden behandeld aan te vullen met eene opgave van de dagteekening en het nummer der betrekkelijke regeeringsbeschikkingen, en die opgaven, bij wijze van *noot* te plaatsen aan den voet der bladzijden.

Kabinetcirculaire van 3 Maart 1853 no. 63.

- b. om met vermindering van omslachtigheid, *zaakrijke* mededeelingen te leveren, zonder *bespiegelingen*, met andere woorden, dat de verslagen moeten bevatten *feiten* (en geene *consideratiën* en *adviezen*), die gedurende een jaar in het betrokken gewest zijn gebeurd en opgemerkt. *Beschouwingen* moeten worden vermeden evenals *afwijkingen* van den voorgeschreven *vorm*. Ook op de opvolging van het voorschrift, vervat in de missive van den Algemeenen Secretaris van 29 Januari 1849 no. 322 (Bijblad no. 154) is de aandacht gevestigd geworden.

Kabinetsmissive van 26 September 1853 no. 216, §§ 2, 3, 5 en 7.

- c. om jaarlijks, zoo mogelijk in Januari, eene opgave in te dienen van de verrichtingen der Europeesche vereenigingen.

Missive van den Adjunct-Secretaris van het Gouvernement van 2 November 1855 no. 1786.

- d. dat de gouverneurs, residenten en op zich zelf staande assistent-residenten, aan den Gouverneur-Generaal behooren kennis te geven, met bekendstelling der redenen, indien zij het Jaarlijksch Verslag niet op den

vastgestelden termijn (ult^o. Maart) mochten kunnen indienen, ten einde des vereischt, een nader uitstel te bekomen.

Besluit 21 Februari 1833 no. 1.

2°. aanbevelen :

a. om reeds in den loop van het jaar de bouwstoffen voor het verslag te verzamelen.

Kabinetssmissive van September 1853 no. 216 § 1.

b. om niet tot in vroegere jaren ingediende verslagen over te wijzen.

Missive van Algemeenen Secretaris van 18 Juli 1836 no. 773.

Het vorenstaande bevat meerendeels eene beknopte aanhaling der voorschriften nopens de inrichting der verslagen. Voor het beoogde doel is dit voldoende.

In stede van twee verslagen (administratief en politiek gedeelte) wordt nu door de hoofden van gewestelijk bestuur slechts één verslag ingediend onder de benaming van „Algemeen Jaarlijksch Verslag” (Bb. no. 2907).

Omtrent de indiening der bijdragen tot het Koloniaal Verslag. Zie Bb. no. 2196, 2355, 2397, 3890 en 4128.

No. 163. BINNENLANDSCHE KOFFIEPAKHUISMEESTERS. — *Geene Europeanen mogen tot — worden aangesteld.*

(Missives van den Algemeenen Secretaris van 7 April 1854 no. 694, 9 Februari 1855 no. 230 en besluit 17 Juni 1854 no. 6.) Vervallen door Bb. no. 2528

No. 164. AFFECTATIE. — *Beschikking over 's Lands gelden.*

B. 31 Augustus 1849 no. 2. Vervallen door de Comptabiliteitswet (St. 1864 no. 106.)

No. 165. VERBOD tegen het handeldrijven door ambtenaren.

B. 28 Februari 1857 no. 26. Opgenomen onder St. 1857 no. 90.

No. 166. VERBOD tegen het contracteeren van verplichtingen jegens inlandsche hoofden door ambtenaren.

RESOLUTIE

No. 17.

van den 26 Februari 1831.

Gelezen eene missive van den wd. Directeur-Generaal van Financiën in dato 8 dezer no. 1, daarbij aanbiedende eenen bij hem van den resident van S. ontvangen borgtocht, waarbij de sultan van N. N., zich als borg interponeert voor het voorschot à f 1500. — bij apostillaire dispositie van 30 December l.l. no. XIV toegestaan aan den waarnemenden assistent-resident van

En hierover gedelibereerd en in aanmerking genomen zijnde, dat het in het algemeen alle handelingen van ambtenaren, waarbij dezelve verplichtingen jegens inlandsche hoofden contracteeren, als berispelijk zijn aan te merken, — dat in het bijzonder het gedrag ten deze enz..

Is goedgevonden en verstaan :

Eerstelijk. Enz.

Ten derde. Te bepalen, dat het voortaan aan geen ambtenaar geoorloofd zal zijn, eenig inlander van hoogen of minderen rang tot borg te nemen of andere verplichtingen van soortgelijken aard jegens hem te contracteeren.

Extract, enz.

Zie ook St. 1854 no. 84 en Bb. no. 343.